

Severočeské muzeum se chlubí elektroměrem Siemens z roku 1936

09. 02. 2022 14:15

Ryze aktuální je v současné době plné výkyvů na trhu s elektřinou nový přírůstek do sbírek Severočeského muzea v Liberci. Je jím elektroměr značky Siemens z roku 1936. Jde o předchůdce klasického analogového indukčního elektroměru, který je známý pod obecným názvem elektrické hodiny.

„Je to skoro symbolické v této, co se týče cen energií, turbulentní době. Nicméně pro naše muzeum se jedná o zajímavý exponát, která jistě zaujme nejen technicky zaměřené návštěvníky, ale i nás, kteří jen obdivujeme krásné řemeslné provedení historických přístrojů,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Přístroj je určen pro stejnosměrný proud 220 V, který se dnes používá prakticky jen v průmyslu. Má číslo 342 a sloužil v liberecké čtvrti Horní Hanychov. Je cenný i díky zachovalému štítku s nápisem Majetek elektrárny města Liberec.

„Lidské dějiny provází neutuchající snaha o využití energie. V pradávných dobách to byl oheň ve své primitivní podobě, následovala vodní energie v podobě mlýnů a pak vodních turbín, parní stroje, elektrické stroje. Podobně jako popisujeme dějiny z pohledu válek a politiky, bylo by je možné

popisovat z pohledu energetiky. A energie pochopitelně měly obrovský dopad na každodennost obyvatel. Tyto elektrické hodiny jsou malým zástupcem a dokladem těchto dějů pro město Liberec,“ doplnil Ivan Rous, vedoucí oddělení výstavní a prezentační.

První elektrárna v pravém sova smyslu byla postavena v Liberci v roce 1897 norimberským podnikem EAG pro provoz tramvají ve městě a roku 1905 koupilo město nadpoloviční většinu akcií za 1.200.000 korun. Elektrárnu rozšířilo a instalovalo dva nové parní stroje o výkonu 750 koňských sil. V roce 1907 bylo připojeno již 9 obcí v okolí Liberce, které jsou již dnes jeho součástí.

Elektrárna byla propojena v roce 1908 s vodní elektrárnou v Machníně, kterou postavil městský inženýr Ulrich Huber pro pohon čerpadel libereckého vodovodu. Do městské elektrárny byl v roce 1910 instalován třetí parní kotel, ale i tak přestával stačit objem vyrobeného elektrického proudu potřebám města.

Proto padlo rozhodnutí vybudovat elektrárnu v Andělské hoře, která měla kapacitně pokrýt Liberec a okolí. V roce 1913 je založena nová společnost přespolní elektrárny Liberec – Elektriches Überlandswerk Reichenberg. Se stavbou se začalo hned v roce založení společnosti a v říjnu 1914 začala elektrárna dodávat elektrický proud. Byla připojena k hlavnímu rozvodu městské elektrárny a produkovala stejnosměrný proud. Na střídavý proud byly převedeny elektrárny až po druhé světové válce. Elektrárna v Andělské hoře přestala sloužit svému účelu v roce 1966 a dále sloužila do začátku sedmdesátých let jako teplárna.